

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000219616
Datum:	1juli 2025
Opsteller:	N.A.J. Dirksen
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Bedrijveninvesteringszone ondernemers Binnenstad

Het college van B&W besluit:

1. De Uitvoeringsovereenkomst Bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Harderwijk met Stichting BIZ Binnenstad Ondernemers Harderwijk overeenkomstig bijgaand ontwerp aan te gaan.
2. Het 'Reglement draagvlakmeting bedrijveninvesteringszone gemeente Harderwijk' overeenkomstig bijgaand ontwerp vast te stellen.
3. De raad voor te stellen om de 'Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Harderwijk 2026-2030' overeenkomstig bijgaand ontwerp vast te stellen.
4. De financiële gevolgen, bij definitieve inwerkingtreding van de BIZ, vanaf 2026 te verwerken in de begroting door middel van begrotingswijziging.

Inleiding

Aanleiding

Met behulp van de Wet op de bedrijveninvesteringszones (kortweg BIZ) kunnen ondernemers en/of eigenaren samen investeren in een afgebakend gebied. De BIZ-bijdrage is een bestemmingsheffing die strekt ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone. Alle ondernemers en/of eigenaren in de BIZ betalen daaraan mee. In de Harderwijkse binnenstad wordt een BIZ alleen voor ondernemers ingericht. In de wet worden ondernemers 'gebruikers' genoemd.

Kern van de regeling is dat het een belastingheffing mogelijk maakt voor gebruikers van niet-woningen, waarbij in dit geval door de ondernemers is gekozen voor een BIZ-tarief van 0,1% van de WOZ-waarde met een ondergrens van € 200 en een bovengrens van € 800 per WOZ-object. De totale opbrengsten bedragen circa € 105.000. De inkomsten uit die heffing worden als een subsidie toegekend aan de Stichting BIZ Binnenstad Ondernemers Harderwijk. Op deze wijze is er budget voor handen voor diverse projecten ten behoeve van de binnenstad, die gericht zijn op het bevorderen van de leefbaarheid, de ruimtelijke kwaliteit en/of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone. De "bestedingsrichting" is vastgelegd in de wet die deze BIZ mogelijk maakt en het BIZ plan ondernemers Binnenstad Harderwijk wat de ondernemers hebben opgesteld.

Eind 2023 heeft een initiatiefgroep van ondernemers uit de Binnenstad (BOH) de Gemeente Harderwijk verzocht om hen te ondersteunen de samenwerking in de binnenstad te versterken en een verkenning te doen naar de mogelijkheden van een collectief binnenstadsfonds. De gemeente heeft dit verzoek ondersteund door kwartiermakers te faciliteren. Tijdens een binnenstadsbijeenkomst op 5 november bleek er veel animo voor een verdere verkenning richting een BIZ Binnenstad. Vanuit gemeentezijde wordt volle medewerking verleend aan het tot stand komen van de regeling en worden het belang en de effecten ervan ook ingezien. Om die reden is gehoor gegeven aan het verzoek van de ondernemers om de noodzakelijke stappen te zetten en besluiten te nemen. Om de BIZ mogelijk te maken, moet het draagvlak worden aangetoond bij de bijdrageplichtigen. In de wet is vastgelegd dat de draagvlakmeting georganiseerd wordt door de gemeente.

Kader

Wet BIZ, Uitvoeringsprogramma Binnenstadvisie 2031

Alternatieven

De Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Harderwijk 2026-2030 en de Uitvoeringsovereenkomst Bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Harderwijk 2026-2030 niet vaststellen.

Beoogd effect

Invoering van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voor ondernemers in de binnenstad van Harderwijk om daarmee een versterking van de samenwerking tussen en met ondernemers mogelijk te maken. De BIZ is een waardevol instrument voor ondernemers om collectief, professioneel en langdurig activiteiten voor de binnenstad te kunnen ontplooiën en financieren waardoor de vitaliteit en kwaliteit van de binnenstad vergroot wordt.

Kanttekening: De verordening treedt in werking nadat is gebleken dat van, volgens de wettelijke bepalingen, voldoende draagvlak sprake is en dit is bekend gemaakt.

Argumenten

Algemeen:

In het Uitvoeringsprogramma Binnenstadvisie 2031 dat in april 2024 door het College is vastgesteld, en het Collegeprogramma 2022-2026, is het belang van samenwerking tussen en met ondernemers in de Binnenstad als actiepunt opgenomen. Wij ondersteunen daarom de ondernemers in het zetten van de noodzakelijke stappen en het nemen van het besluit om een BIZ vast te stellen. De ondernemers in de binnenstad verenigen zich als onderdeel van dit proces in de vorm van een stichting, Stichting BIZ Binnenstad Ondernemers Harderwijk (hierna ook: Stichting BIZ BOH).

1. De vaststelling van de verordening is een raadsbevoegdheid. Het te doorlopen tijdspad ten behoeve van de draagvlakmeting is afgestemd op behandeling van het voorstel in de raad van oktober 2025. In de Verordening wordt verwezen naar de Uitvoeringsovereenkomst Bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Harderwijk die wordt gesloten met de Stichting BIZ BOH die de BIZ-subsidie uitgekeerd krijgt. De overeenkomst maakt deel uit van de toekomstige subsidiebeschikking en geeft aan waaraan moet worden voldaan (zowel inhoudelijk als procesmatig). Het sluiten van de overeenkomst is een collegebevoegdheid.
2. De vaststelling van het 'Reglement draagvlakmeting bedrijveninvesteringszone gemeente Harderwijk' is een collegebevoegdheid. Door een officiële draagvlakmeting heeft iedere ondernemer die gevestigd is in het BIZ-gebied de mogelijkheid zich uit te spreken voor of tegen de BIZ. De voorwaarden voor de meting zijn wettelijk bepaald en vastgelegd in het reglement. Het 'Reglement draagvlakmeting bedrijveninvesteringszone gemeente Harderwijk' is als bijlage bij dit collegevoorstel toegevoegd.
- 3.1 De BIZ-bijdrage is een belasting en hiervoor dient een verordening te worden vastgesteld. Zoals al eerder staat beschreven is er gekozen voor een financieringsvorm op basis van de Wet op de bedrijveninvesteringszones. Dit houdt in dat er een Verordening BIZ voor de periode 2026 - 2030 vastgesteld dient te worden. De Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Harderwijk dient door de raad vastgesteld te worden en treedt in werking met ingang van de eerste dag van het jaar mits er sprake is van voldoende steun als bedoeld in artikel 4 van de Wet op de bedrijveninvesteringszones (de draagvlakmeting) en dit is bekendgemaakt. De Verordening is gebaseerd op de Wet op de bedrijveninvesteringszones. Deze Verordening vormt de grondslag om voor de komende 5 jaar tot heffing over te kunnen gaan. De modelverordening van de VNG heeft hiervoor als basis gediend. Indien uit de draagvlakmeting onvoldoende draagvlak blijkt, treedt de Verordening niet in werking.

- 3.2 Uitgangspunt voor het BIZ plan ondernemers Binnenstad Harderwijk is artikel 1, lid 2 van Wet op Bedrijveninvesteringszones. In deze wet is bepaald dat het uitsluitend dient te gaan om activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone. De ondernemers hebben deze uitgangspunten ten grondslag gelegd aan de in het plan opgenomen thema's. Het plan omvat zowel het meerjarenplan 2026-2030 als het activiteitenjaarplan voor 2026. Dit BIZ-plan maakt deel uit van de uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente en de Stichting BIZ BOH. Voor de draagvlakmeting is een draagvlakreglement opgesteld waarin is vastgelegd hoe de draagvlakmeting georganiseerd wordt.
- 3.3 Door de BIZ voor alle ondernemers in het BIZ-gebied te laten gelden, wordt voorkomen dat zogenaamde 'freeriders' die er nu zijn, gratis kunnen mee profiteren. Verder wordt door de invoering van de BIZ het budget en slagkracht vergroot dat ten goede komt aan de kwaliteit van de binnenstad. Daarnaast kunnen de collectieve belangen op een goede manier behartigd worden. De uit te voeren gedetailleerde activiteiten, die zijn vastgelegd in het BIZ plan ondernemers Binnenstad Harderwijk, zijn gericht op:
1. Aantrekkelijk, toegankelijk en zichtbaar met aandacht voor de aankleding en uitstraling van de binnenstad;
 2. Marketing en evenementen om het merk Binnenstad Harderwijk te versterken;
 3. Aanpak van leegstand en vernieuwend ondernemerschap;
 4. Versterken van de organisatie en samenwerking in de binnenstad.
- 3.4 De vaststelling van de verordening is een raadsbevoegdheid.
4. Er is sprake van een aanpassing van de begroting aan zowel de inkomsten- als uitgavenkant van ca. € 105.000,- vanaf 2026. Dit is financieel neutraal. Door middel van begrotingswijziging kunnen deze financiële gevolgen verwerkt worden.

Omgevingswet

n.v.t.

Financiën

De gemeente Harderwijk is eigenaar en gebruiker van een aantal panden (niet-woningen) binnen het BIZ-gebied. De gemeente en de gebruikers (deels subsidie gerelateerd) zullen na invoering ook een aanslag ontvangen en lid worden van de Stichting BIZ BOH. In de Binnenstad is de gemeente zelf ook gebruiker van niet-woningen en daarmee BIZ-plichtig. Deze kosten voor de BIZ bijdrage, ca. 3.000 euro, worden gedekt uit Budget Binnenstad (PALG087).

In de meerjarenbegroting 2026 is geen rekening gehouden met deze inkomsten en uitgaven. Als na de stemronde de BIZ per 1 januari 2026 in werking treedt, zal d.m.v. begrotingswijziging de meerjarenbegroting hierop worden aangepast. Van de inkomsten ca. € 105.000 wordt € 2.500 ingehouden voor perceptiekosten en het restant wordt als subsidie uitgekeerd.

Om de samenwerking tussen Stichting BIZ BOH en gemeente extra kracht bij te zetten, zal los van het BIZ plan, cofinanciering van projecten bijv. binnenstadsmangement nader worden uitgewerkt. De kosten tot een maximum van € 80.000 euro per jaar worden gedekt uit bestaand structureel budget (PALG087).

Duurzaamheid

n.v.t.

Inwonerperspectief

De BIZ is alleen van toepassing op de niet-woningen binnen het BIZ-gebied en heeft daarmee geen directe gevolgen voor de inwoners. De inwoners zullen wel de positieve effecten van de BIZ in de Binnenstad terug gaan zien. De wens is dat er op termijn een breed Binnenstadsoverleg komt waarin alle belanghebbenden in de Binnenstad, waaronder de bewoners, vertegenwoordigd zijn.

Communicatie

De communicatie rondom het nieuwe BIZ traject wordt in samenspraak met de ondernemers gevoerd. Daarin hebben zowel de gemeente als de ondernemers een eigen rol te vervullen. Ten behoeve van de draagvlakmeting heeft de gemeente een informatieve, neutrale rol. Ook het belang om in elk geval te gaan stemmen moet uitgedragen worden, waarbij de resultaten en het belang van de BIZ daarin benadrukt worden. De ondernemers-delegatie heeft naast de informatieve rol ook een stimulerende rol, om zoveel mogelijk ondernemers te overtuigen te gaan stemmen.

Uitvoering

Na het raadsbesluit zal er onder begeleiding van een notaris een formele draagvlakmeting worden georganiseerd. Van voldoende steun is sprake indien na toepassing van artikel 4 blijkt dat: ten minste de helft van de bijdrageplichtigen zich voor of tegen inwerkingtreding heeft uitgesproken, ten minste tweederde deel daarvan zich vóór inwerkingtreding heeft uitgesproken, en de som van de WOZ waarden, bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet BIZ, van onroerende zaken in gebruik bij danwel in eigendom van bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken vóór inwerkingtreding hoger is dan de som van de WOZ waarden in gebruik bij danwel in eigendom van bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken tegen inwerkingtreding.

Na een positieve uitslag van de telling treedt de BIZ per 01-01-2026 inwerking. Meerinzicht in de BIZ heffing van 2026 t/m 2030. De Stichting BIZ BOH vraagt bij het college een subsidie aan conform de opbrengst van BIZ heffing. De opbrengst wordt minus € 2.500 aan perceptiekosten (kosten verstaan die zijn gemoeid met de heffing en invordering van de BIZ-bijdragen door de gemeente) verleend zoals opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst Bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Harderwijk.

Evaluatie

De BIZ kent een looptijd van vijf jaar. Na afloop van elk subsidiejaar (subsidiejaar=kalenderjaar) brengt de Stichting BIZ BOH een financieel en inhoudelijk verslag uit van de door haar gerealiseerde activiteiten. Na vijf jaar kan worden besloten het BIZ traject met 5 jaar te verlengen. Er volgt dan wederom een officiële stemronde.

Bijlagen

1. Verordening Bedrijveninvesteringszone binnenstad Harderwijk
2. BIZ plan ondernemers Binnenstad Harderwijk
3. Reglement Draagvlakmeting Bedrijveninvesteringszone Gemeente Harderwijk
4. Uitvoeringsovereenkomst Bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Harderwijk
5. Raadsbesluit Verordening Bedrijveninvesteringszone binnenstad Harderwijk